

ژن مروّقه له کومه لگه و مینه یه له لای هاوسهر

هه لاله محمهد بهشی یه کهم

ژن بونه وریکی ناسکوجوانه و بیره دوام له گوراندایه، به هوی بوونی جوانیه که یه وه که خوی گوره تاییدا دروستی کردوه، داواکراوه له لایه ن په گه زنی به رامبه روه، زوریه ی جار به هوی نه و جیگه پاکیشانه سنکسیه که هه یه تی پویه روی مه ترسی ده بیته وه هه ندی جار له لایه ن پیاووه بۆ مه به ست و مه رامی خوی به کاری ده هیئت، که نه مه کاریکی زوریاش نیه و له سودی ته وای ناییت.

یاسا ناسمانیه کان بونه ته قه لا بۆ ژن، به تایبته نایینی ئیسلام، که نه م قه لاو په ژینه به ته ووه تی و به پوونی هاوپیگ له گه ل سروشتی ژندایه. نه مه ش بۆنه که وتنه نیو داو و هه لئه خزانیتی، پاراستویه تی به کومه لیک له یاسای ئیجباری و ئاره زومنه دانه و ئاکاری جوان و هه روه ها دیاریکردنی سنوری ئاکاری گشتی بۆموقایه تی و بۆ پاراستنی ژن، ژن دروستکراویکی پزلیگیراوبوه پیگه و گوره یی و پله بلندی له ناوه نده جیاوازه کاری پابردودا هه بووه.

به هوی زۆرسوریون له سه ر نه م بارودوخه، هه ندی جار لای هه ندی گه لو نه توه گه شتوته جوړیک له به ندایه تی و به کوپله کردنی، سه رچاوه که شی به هوی ترسه وه بووه که ببیته کالو پاشان ببیته شوهریه ی بۆگه ل و

هۆزو بنه ماله .. نه وهی که پوویدا له م سه دانه ی داویدا به کاریگه ری پۆشنیبری (به مانا گشتیه که ی) له پۆژئاوادا .. پیگه کاری پاراستن تیکشکان و سنوره زمانه ته شریعی و نه خلاقیه کان که ژنی ده پاراست له تاوان کردن و تاوانکردن به رامبه ری له ناوچوون و لیک هه لوه شانه وه، وهک:

١- لاوازیوونی پابه ندی نایینی له پۆژئاوادا به رزیوونه وه و زیادیوونی ته وژی عیلمانه یه کان له ژیر دروشمی مروّقبوون و دروشمی که ژن مروّقه و مافی هه یه و ئازاده!

٢- پاشان بیروکی داروینی کومه لایه تی.

٣- قوتابخانه ی فرۆید که قوتابخانه یه کی شیکاری ده روونییه و باس له بابه تی سنکسی له مروّقا وهک خوانیتی پاخراوبه یی هه یج بنه مایه کی زانستی راوه ستاو والا کرد، که له سه ر خه یال و دوور له واقع یونیا د نرابوو.

هه روه ها شوپشی پیشه سازی که له ئینگلته را ده ستی پیگرد پاشان ولاتانی نه وروپای هه موی گرتوه .. به م هوی وه په راگه نده یه کی گه وریه له گونده کان بۆده ستی کاردروست کرد و ژنان به ته نها و به یی هاوسه ر له گونده کان مانه وه و پیاوان چوونه ناوشار بۆ کارو، نه و پیویسته ی سنکسیه ی که هه یان بوو له سه ره تادافه راموشکرا، به هوی گه شه کردنی زیاتری بواری پیشه سازی کاریگی تر دروست کراو ژنیش هاته ناوکارگه کان. لیره وه ورده و رده خیزان په رت کراو ژن و میرد لیک جیاکرانه وه، کچ به چندان هه فته له مالی باوکی دوورخراوه، له گه ل دروستکردنی تیکه له یه کی بی پاریزگاری و بی سنور.. نه م گورانکاری و گه شه سه ندنه کومه لایه تی له گورانکاری و گه شه سه ندنی پۆشنیبری وه سه رچاوه ی گرتوه نه وهش له نه نجامی لاوازیوونی کاریگه ری ناین و یاسای فکری نایینی له پۆژئاوا سه رچاوه ی گرت، که به گه شه ندنی زانستی ناوی ده بن، له هوی بلاویونه وه ی فکری داروینی و فرۆیدی .. ژن که م که م بیرکردنه وه و سه روشتی گورآ .. نه وهش له ده رته نجامی هۆکاره کومه لایه تی و پۆشنیبری و پاشان ئابوریه کان .. کاتیک ژنیک پویه پووی بواری ئابوری و پزوی ده بویه وه. به هوی نه وپیگه و وتنه پیشه سازیه ی که له دای شوپشی پیشه سازی وه پویه ری ژانی تاک و مسۆگه رکردن دایبکردنی بژوی له خوی کرایه وه، نه م هۆکارانه ژنی ده ره ئینا له زمانکردن و پاراستنی، له کومه لگادا گوری به مروّقیکی تر، به لام کام مروّق، به یی یاسا و پیساده رله سه روشتی، نه وهی ناین باسی ده کاتتۆرجیاوازه، (نایینی ئیسلام جه ختی له سه ر

مروّقبوونی ژن کردوه هاوویک له گه ل پیاویدا باسیکرده، و ماف و نه رکی بۆه ریه که یان دیاری کردون، پۆژئاوا ژنی هینایه ده روه، به لام پاراستن و قه لاکانی تیک شکاندو له ناوی بردن، له نه نجامی لاوازیوون نه مانی یاسا فکری و کومه لایه تییه کان، لیره دا ژن مایه وه، به لام وهک دروست کراویکی سه رنجراکیش و به یی پاریزگاری و دلسوژیک .. به یی بوونی هه یج یاسایه کی ته شریعی و نه خلاق. پاشان نه و گه شه سه ندنه ی که به بازاره وه په یوه ندیو، بایه خدانوو به کالآ له بازارداو پروپاگه نده یه کی زۆری به خویه وه بیینی به هوی بازرگانی ناوخوو ده ره کیه وه ..

لیره دا ژن له پروپاگه نده کاندایه که کالایه که به کاره ییتر، چونکه له پروپاگه نده یه کدا ژن هه بوویه سه رنج پاکیشتر ده بوو پواجی زیاترو کاریگه رییه کی زۆری به جیه پیشت .. ژن له پروپاگه نده کاندایه که لاشه یه کی پووی وروژینه ر وهک کالایه کی هه رزان ده رخراو هه جوړو شیواژیک که لایه نی جوانی نه و ده ریخت کاری له سه رکراو له ره دوو پووی لاشه یی و سنکسیه وه، که ده رخستنی لایه نی ژنیه تی ژن بوو، له هه مان کادا پشتگۆی خستنی لایه نی مروّق بوونی بوو به ته ووه تی.

نه م هۆکارانه سه ری کیشا بۆ دروستبوونی دیارده یه کی مه ترسیدار، نه ویش تیکشکاندن و له به یی بردنی مروّقبوونی ئافه رت بوو، وه هه ره شه بوو بۆژنانی پابه ند و پاک و دوور له م ئاکارانه له لایه ک، پیاوانی ئاکاربه رزو پاریزه رانی خیزان له لایه کی تر، چونکه بناغه ی کومه لگا ئامازه یه به چه ند پیکهاته یه کی ته واکرا، نه گه ر لایه ک توشی پووخان هات، نه واکاریگه ری له سه ر بناغه و پیکهاته که ی دروست ده بییت و توشی شکست و لیک چیرانی ده کات.

دیارده ی نمایشی جلوه برگو ئاهه نگه کاری شه وانه و هه لئارانی شاجوان، نه وهش یه کیکی تره له شیوازی بازرگانی نوئی که ژن وهک سنکس و جنس سه یرده کریت و به س. به م بۆنه یه وه داواکارم له دایکان و باوکان زۆرناگاداری مناله کانیا بن و چاودیزی ئامیره کانی و سیدی و سه یه لایت و نه نته ریت بن له خراپ به کاره یی نایان، چونکه زۆریه ی جار کاریگه ری خراپ له سه ر لایه نی ده روونی و نه خلاق منال به جیده هیلیت، چونکه ورده ورده په گه زنی مینه وهک کالآ نمایش ده کن و نه و قه لاجوانه ی که هه یه تی ده یوخیتن و ته نها وهک کالایه ک بۆله زه ت و مینه یی ته ماشای ده کن، ولایه نی مروّق بوونه که تیک ده شکینو پزنی ناهیلن ..

گه سه یریکه یی جلوه برگی ئافه رتیش گورانکاری زۆری به سه ردا هات، سه ره تا جلوه برگی بۆژنان یان پیاوان (٣) کاری سه ره کی ده بیینی:

- بۆ پاراستنی له گه رماو سه رما

- داپۆشینی لاشه

- جوانکاری مروّق

ژن به گوریه ی سایکۆلۆژی و پیکهاته ی و دروست بوونی که خوی گه وره به دی هیناوه، به سه روشتی سه رنج پاکیش و جوانه ... جل و به رگی نه و له جل و به رگی پیاوان جوانترو دیارتره ..

چونکه زیاتر په گه زنی جوانی و له په نگ و درومان و شیوازی زاله له گه ل په گه زنی داپۆشین و پاراستنی دا. له سه ده کاری پابردودا په گه زنی جوانی له جل و به رگدا، به شیواژیک جوان و شوخ و شنگ سه رنج پاکیش بووه ژن ته نها سه رووگه رندی دیاربووه، به لام نه م جل و به رگه له سه رده می پیشه سازی که ژنان ده یان پۆشی گورآ! جل و به رگی ژن گورآ به به رگی مینه تی و به رگی ژن لایرو نه و پۆشاکه ی جارن به شوهری و عه یب سه یرده کرا و له نمایشکردنی پۆشاکدا، لاشه ی ئافه رت به کارده هیتر و وهک بوکه له یه ک بۆپه واج دان به جل و به رگه کان، نه ک جل و به رگ به کاره یی تریت بۆ شوخ و شنگ کردنی ژن!

لیره دا پۆشاک کورت و ته سک و ته نک بلاویه وه که ده رخه ری جیگه ی هه ستیاو سه رنج پاکیشه ره کاری لاشه ی ژن بوو. به جوړیک که زۆریه ی تیپینه کان بۆنه و پۆشاکانه، په گه زنی بزوینه ر له به رگه که دانیه، به لکو له پانتای و شوینی ده رخراوی لاشه ی ژندایه.

نه م باگراونده که باسامان کرد له گه شه و گورانکاری پۆشنیبری و ده روونی و ئابوری و کومه لایه تی بۆ دروست کردن و بونیاتی ئابوری سه رده م دابوو، که به یوه ندی به کارگه و کومپانیاو هه جره تکردن له لادئ وه بۆشار تیکه لیه کی بی سنور بوو، یان پپی ده وتری به گه ر خستنی توانای ئابوری ژن. و نمایشکردنی پۆشاکیش ته نها بۆ بازرگانی بوو. بۆپه واج دان بوو به بازار و پیکردنه وه ی نه و بۆشاییه پۆچی و سنکسیه دروست بوو، پۆلی نمایشکردنی پۆشاک ژنان له کومپانیاو کارگه کاندای، خاونداریه تی سه رچاوه ی داهاتیکی مالی گه وره زه به لاجه که به سه دان ملیون دۆلار له پایته ختی ولاتانی پۆژئاوادا ده کن.

سه رچاوه / سایتی البلاغ

خویندان بوو به خوړایی

نم ... نم

مژده ت لیبیت بچکۆله چاوت پوونیی به رخۆله هه لپه ره جه ژن و شای خویندن بووبه خوړایی

نه مه نه وشیه ره بوو که له سه رده می پزیمی گورپه گورآدا بوو به گورانی سه رزارمان، به لام له سایه ی حکومه تی کوردیه وه نه مۆ نه و گورانیه قه دهغه یه، یان په وانیه مندالان بیلین .. به لکو پیچه وانه که ی راسته، خویندن پۆژ به پۆژ ده بییت به پار، هه ر له سه ره تای ساله وه دایکان و باوکان خویان ئاماده ده کن بۆپو به پویه وه ی نه و مه سه رده قورسه ی که به بۆنه ی کرانه وه ی قوتابخانه وه پویه پوویان ده بیته وه، قوتابیه کی پۆلی چواری سه ره تای (دوانزه) ده فته ری پیویسته بۆ وانه کان، پاشان قه لاه و لاسیک و بۆیه و به رگ و جانته ی کتیب و پۆشاک نوئی و پیلاو و جلوه برگی وه رزش و ... هتد، به ده ر له مانه ش پۆژانه ی منالان زیادی کردوه، جارن خوارن بی به رامبه ر ده درا به منالان، یان حانوته کاری قوتابخانه به هه رزانتر له ده روه شته کانیا ن ده فرۆشته وه، به لام ئیستا ده بییت پۆژانه ی مندالان زیادیکریت، چونکه په روه رده حانوته کان هینده به گران نه دات به کرئ، که ده بییت باجه که ی مندالان بیده ن، نه و بسکیته ی له ده روه به دووسه دو په نجا هه زاره له قوتابخانه به پینج سه د دیناره، نه وهی خیزانه کان پاره که ی ناده ن ته نها پارهی کتیب و کرئ نه و بیناییه که تیدا وانه ده خوینن.

ده بییت له م ولاته کن هاوکاری خیزانه کان بکات بۆ نه م مه سه رده زۆری خویندن، سالان له پیگه ی

بۆنه وه کانیا ن، چونکه مروّق دای گه وره بوونی گوزر ده کاته وه به پۆژانی منالی خویدا و که م و کورتیه کان ده بییت، داخو که ی بییت مندالان جاریکی تر پر به گه رویان هاواریکه ن هه لپه ره جه ژن و شای خویندن بووبه خوړایی

جوړاوجوړدا ده کرینه وه، که نه ویش ته نها چه ند منالیکی بۆیان هه یه بچه نه و قوتابخانه وانه، که له به رامبه ر پاریه کی زۆرا قوتابی وه رده گرن، ئیستا ده لیبین: ناخو پاش چه ندین سالی دی که زۆریک له م مندالانه ئیسته قوتابین چون باسی نه م پۆژگار به کن